

OBSAH

KAPITOLA I

REVOLUČNÍ POSLÁNÍ MARXISTICKO-LENINSKÉ OBECNÉ TEORIE STÁTU A PRÁVA

1. VZNIK A VÝVOJ MARXISTICKO-LENINSKÉ OBECNÉ TEORIE STÁTU A PRÁVA	5
2. PŘEDMĚT MARXISTICKO-LENINSKÉ OBECNÉ TEORIE STÁTU A PRÁVA A JEJÍ METODOLOGIE	15
A. PŘEDMĚT MARXISTICKO-LENINSKÉ OBECNÉ TEORIE STÁTU A PRÁVA	15
B. ZÁKLADNÍ OTÁZKY METODOLOGIE MARXISTICKO-LENINSKÉ OBECNÉ TEORIE STÁTU A PRÁVA	20
C. VZTAHY MEZI STÁTEM, PRÁVEM, EKONOMIKOU A POLITIKOU	24

KAPITOLA II

ZÁKLADNÍ POJMY A INSTITUTY MARXISTICKO- LENINSKÉ OBECNÉ TEORIE STÁTU A PRÁVA

1. VZNIK, PODSTATA A POJETÍ STÁTU A PRÁVA	29
A. VZNIK A PODSTATA STÁTU	29
B. SPECIFICKÉ ZNAKY STÁTU A JEHO POJETÍ	33
C. VZNIK A PODSTATA PRÁVA	39
D. SPECIFICKÉ ZNAKY PRÁVA A JEHO POJETÍ	47
2. HISTORICKÉ TYPY STÁTU A PRÁVA	50
A. POJETÍ HISTORICKÉHO TYPU STÁTU A PRÁVA	50
B. ZÁKLADNÍ HISTORICKÉ TYPY STÁTU A PRÁVA	55
a) <i>Otrokářský typ státu a práva</i>	55
b) <i>Feudální typ státu a práva</i>	56
c) <i>Buržoazní typ státu a práva</i>	57
d) <i>Socialistický typ státu a práva</i>	59
3. FORMY STÁTU	63
A. OBECNĚ O FORMÁCH STÁTU	63
B. FORMA STÁTU A DEMOKRACIE	66
C. FORMA STÁTU A JEJÍ PRVKY	67
a) <i>Státně politický režim</i>	68
b) <i>Formy vlády</i>	71
c) <i>Formy organizace státní jednoty</i>	74

4. ZÁKLADNÍ FUNKCE STÁTU	78
A. POJETÍ ZÁKLADNÍCH FUNKCÍ STÁTU	78
B. TRÍDĚNÍ A DRUHY ZÁKLADNÍCH FUNKCÍ STÁTU	82
a) Vnitřní funkce státu	84
b) Vnější funkce státu	88
5. STÁTNÍ MECHANISMUS	89
A. POJETÍ STÁTNÍHO MECHANISMU A JEHO ČLENĚNÍ	89
B. DRUHY STÁTNÍCH ORGÁNŮ	92
a) Orgány státní moci	94
b) Orgány státní správy	95
c) Soudy, orgány prokuratury a orgány kontroly .	96
d) Orgány ochrany veřejného pořádku a armáda	97
6. PRÁVO JAKO SYSTÉM PRÁVNÍCH NOREM	98
A. POJETÍ A ÚLOHA PRÁVNÍ NORMY	98
B. STRUKTURA, DRUHY A PŮSOBNOST PRÁVNÍCH NOREM	102
C. SYSTÉM PRÁVA	109
7. TVORBA PRÁVA A FORMY JEHO USKUTEČŇOVÁNÍ	112
A. PRAMENY PRÁVA	112
a) Normativní právní akty	112
b) Právní obyčejje	115
c) Soudní praxe a soudní precedens .	116
d) Normativní smlouvy	117
B. POJETÍ A VÝZNAM NORMOTVORNÉ (PRÁVOTVORNÉ) ČINNOSTI	118
C. FORMY USKUTEČŇOVÁNÍ PRÁVA (PRÁVNÍCH NOREM)	122
8. ZÁKONNOST A PRÁVNÍ POŘÁDEK	126
A. POJETÍ ZÁKONNOSTI A JEJÍ ZÁRUKY	126
B. POJETÍ PRÁVNÍHO POŘÁDKU A JEHO OCHRANA	129

KAPITOLA III

BURŽOAZNÍ STÁT A PRÁVO

1. VZNIK, PODSTATA A ETAPY VÝVOJE BURŽOAZNÍHO STÁTU	135
A. VZNIK A PODSTATA BURŽOAZNÍHO STÁTU	135
B. BURŽOAZNÍ DEMOKRACIE	140
C. ETAPY VÝVOJE BURŽOAZNÍHO STÁTU	147
2. ZÁKLADNÍ FUNKCE BURŽOAZNÍHO STÁTU A JEHO MECHANISMUS	153
A. ZÁKLADNÍ FUNKCE BURŽOAZNÍHO STÁTU	153
B. MECHANISMUS BURŽOAZNÍHO STÁTU	156
3. BURŽOAZNÍ PRÁVO A ZÁKONNOST	163
A. PODSTATA A VÝVOJ BURŽOAZNÍHO PRÁVA	163
B. BURŽOAZNÍ ZÁKONNOST	169

KAPITOLA IV

SOCIALISTICKÝ STÁT

1. VZNIK, PODSTATA A POSLÁNÍ SOCIALISTICKÉHO STÁTU	173
A. VZNIK A PODSTATA SOCIALISTICKÉHO STÁTU	173
B. POSLÁNÍ SOCIALISTICKÉHO STÁTU	180
2. FORMY SOCIALISTICKÉHO STÁTU A ETAPY JEHO VÝVOJE	185
A. FORMY SOCIALISTICKÉHO STÁTU	185
B. ETAPY VÝVOJE SOCIALISTICKÉHO STÁTU	192
3. SOCIALISTICKÝ STÁT, DEMOKRACIE A POLITICKÝ SYSTÉM	198
A. POJETÍ A POSLÁNÍ SOCIALISTICKÉ DEMOKRACIE	198
B. POSTAVENÍ STÁTU V SOCIALISTICKÉM POLITICKÉM SYSTÉMU	206
4. ZÁKLADNÍ FUNKCE SOCIALISTICKÉHO STÁTU	213
A. POJETÍ ZÁKLADNÍCH FUNKCÍ SOCIALISTICKÉHO STÁTU	213
B. VNITŘNÍ FUNKCE SOCIALISTICKÉHO STÁTU	215
a) Funkce třídně potlačovatelská	216
b) Funkce hospodářskoorganizační	217
c) Funkce kontroly míry práce a míry spotřeby	221
d) Funkce sociálního rozvoje	222
e) Funkce kulturně výchovná	225
f) Funkce ochrany socialistického společenského pořádku, práv a svobod občanů	228
C. VNĚJŠÍ FUNKCE SOCIALISTICKÉHO STÁTU	232
a) Funkce obrany země	232
b) Funkce boje za udržení světového míru a mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením	233
c) Funkce bratrské spolupráce a vzájemné pomoci zemí světového socialistického společenství	235
d) Funkce pomoci revolučnímu a demokratickému hnutí za sociální a národní osvobození od kolonialismu a vykořisťování	236
5. MECHANISMUS SOCIALISTICKÉHO STÁTU	237
A. POJETÍ A PRINCIPY SOCIALISTICKÉHO STÁTNÍHO MECHANISMU	237
B. SLOŽKY SOCIALISTICKÉHO STÁTNÍHO MECHANISMU	240
a) Orgány státní moci (zastupitelské sbory)	241
b) Orgány státní správy	242
c) Soudy, orgány prokuratury a orgány kontroly	243
d) Orgány ochrany veřejného pořádku a armáda (orgány přímého donucování)	246

KAPITOLA V

SOCIALISTICKÉ PRÁVO

1. PODSTATA, POSLÁNÍ A SYSTÉM SOCIALISTICKÉHO PRÁVA	249
A. PODSTATA SOCIALISTICKÉHO PRÁVA A JEHO CHARAKTERISTICKÉ RYSY	249
B. POSLÁNÍ SOCIALISTICKÉHO PRÁVA A JEHO SYSTÉM	261
2. TVORBA A REALIZACE SOCIALISTICKÉHO PRÁVA	276
A. TVORBA NOREM SOCIALISTICKÉHO PRÁVA	276
B. FORMY REALIZACE SOCIALISTICKÉHO PRÁVA	280
a) Právní vztahy	282
b) Aplikace práva	286
3. SOCIALISTICKÁ ZÁKONNOST	289
A. POJETÍ A POŽADAVKY SOCIALISTICKÉ ZÁKONNOSTI	289
B. PŘEDPOKLADY A PRÁVNÍ ZÁRUKY SOCIALISTICKÉ ZÁKONNOSTI	293
4. PRÁVNÍ VĚDOMÍ A PRÁVNÍ VÝCHOVA	303
A. POJETÍ A VÝZNAM SOCIALISTICKÉHO PRÁVNÍHO VĚDOMÍ	303
B. POSLÁNÍ PRÁVNÍ VÝCHOVY A JEJÍ OBSAH	303
Literatura	313